

DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH, FORM I METOD PRACY DO POTRZEB UCZNIĄ Z ASD

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów z ASD ma zapewnić realizację konkretnych celów edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu nauczania i jednocześnie spowodować, że staną się one możliwe do osiągnięcia przez ucznia. Celem dostosowania wymagań jest wyrównywanie szans edukacyjnych wśród uczniów, u których stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe utrudniające im naukę, zapobieganie w powstawaniu u nich zaległości szkolnych oraz zmotywowaniu do uczenia się. Dostosowania nie mogą doprowadzić do obniżenia podstawy programowej.

Nauczyciele dostosowują wymagania edukacyjne na podstawie:

1) opinii wystawianych przez Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne lub Poradnie Specjalistyczne, dla dzieci lub uczniów z:

- specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksja, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia),
- szczególnymi uzdolnieniami,
- inteligencją niższą niż przeciętnie,
- niepowodzeniami edukacyjnymi,
- zaburzeniami komunikacji językowej,
- nadpobudliwością ruchową,
- chorobą przewlekłą,
- doświadczających sytuacji traumatycznych lub kryzysowych,
- z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

2) orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego lub potrzebie indywidualnego nauczania wystawianych przez Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne lub Poradnie Specjalistyczne, takich jak:

- orzeczenie dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- orzeczenie dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- orzeczenie dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo lub z afazją,
- orzeczenie dla dzieci słabowidzących lub niewidomych,
- orzeczenie dla dzieci słabosłyszących lub niesłyszących,
- orzeczenie dla dzieci z autyzmem lub Zespołem Aspergera,
- orzeczenie dla dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanych społecznie,
- ze względu na stan zdrowia, który utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły.

Wystawiane opinie i orzeczenia zawierają ogólne wskazania do dalszej pracy, które nauczyciele muszą skonkretyzować podczas bezpośredniej pracy z dzieckiem lub uczniem.

Zadania nauczyciela:

- dbanie o sferę emocjonalno-motywacyjną ucznia ze spektrum;
- starać się podnosić samoocenę dziecka w celu zwiększenia poczucia jego własnej wartości i możliwości osiągnięcia sukcesu;
- pracować różnymi metodami aktywizującymi na lekcjach;
- na bieżąco omawiać problemy wychowawcze;
- kryteria oceny dziecka ze spektrum nie powinny odbiegać od oceny jego neurotypowych rówieśników;
- nauczyciel powinien bazować na mocnych stronach ucznia i rozwijać słabsze;
- wystawiając ocenę z zachowania należy mieć na uwadze specyfikę ASD;
- wspierać zainteresowania i uzdolnienia ucznia, dawać możliwość wykazania się na forum klasy;
- tworzyć plany aktywności dziennej w ramach zajęć szkolnych i pozalekcyjnych;
- w miarę możliwości z pomocą psychologa i pedagoga szkolnego wspierać rodziców dziecka w rozwiązywaniu aktualnych problemów edukacyjno-wychowawczych, stworzyć grupę wsparcia w celu podzieleniem się doświadczeniami.

Przykłady dostosowań wymagań edukacyjnych dla ucznia z ASD:

1. Praca na lekcjach wg schematu, stałość działań edukacyjnych (np. stała ławka w klasie).
2. Zajmowanie miejsca blisko nauczyciela.
3. W związku z trudnościami adaptacyjnymi należy w miarę możliwości wcześniej informować o wszelkich zmianach w rozkładzie zajęć lekcyjnych (np. uprzedzać o zastępstwach na lekcjach, wyjściach, wizytach nowych osób).
4. Kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia/uczennicy. Zwracanie się po imieniu. Właściwe używanie zaimków osobowych Ja i Ty.
5. Przekazywanie treści abstrakcyjnych na lekcjach powinny zostać zwizualizowane, czyli uzupełnione rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem. Wyjaśnianie metafor i wyrazów bliskoznacznych.
6. Podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka. Należy unikać przenośni, metafor, wyrazów bliskoznacznych, żartów lub dowcipów, których uczniowie nie rozumieją. Tłumaczyć niezrozumiałe, często używane przez środowisko treści-metafory, dowcipy itp.
7. Z powodu impulsywności i problemów w czekaniu na swoją kolej proponuje się odpytywać ucznia/uczennicę w pierwszej kolejności.
8. W razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczanego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych.
9. Dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części.
10. Dostosowanie pomocy dydaktycznych do zainteresowań dziecka i ucznia.

11. Wykorzystywanie wąskich i fachowej wiedzy ucznia/uczennicy oraz zainteresowań podczas prowadzenia lekcji.
12. Sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań: Co się wydarzyło? Gdzie? Kiedy? Dlaczego ? itp.
13. Jeżeli uczeń/uczennica ma bardzo duże problemy w pisaniu pozwolić na korzystanie z komputera lub sprawdzać wiedzę w formie odpowiedzi ustnej.
14. Jeżeli odrabianie lekcji trwa bardzo długo należy zmniejszyć ilość zadawanych zadań.
15. W sytuacji wzburzenia, zdenerwowania umożliwienie wyciszenia, pobytu w spokojnym i cichym miejscu np. bibliotece.
16. Unikanie przymusu, który może zwiększać opór, dawanie możliwości wyboru.
17. Nie należy zmuszać dziecko z nadwrażliwością węchową i smakową do spożywania posiłków w stołówce szkolnej.
18. Na lekcjach wychowania fizycznego unikanie aktywności ruchowej związanej z rywalizacją oraz ćwiczeń towarzyszącym duży hałas (ze względu na nadwrażliwość słuchową). Dbanie o losowe przydzielanie do grup (uczniowie ci są mniej sprawni i niezgrabni ruchowo oraz mają problemy z graniem zespołowym).
19. Systematyczne przypominanie o normach i zasadach funkcjonowania społecznego oraz chwalenie i nagradzanie za ich przestrzeganie.
20. Nie odnoszenie do siebie każdego niegrzecznego i niestosowanego zachowania.
21. Z uwagi na problemy w funkcjonowaniu społecznym i zawieraniu nowych relacji interpersonalnych należy chronić dzieci przed przemocą fizyczną i słowną ze strony innych uczniów.

Przykładowe dostosowania z poszczególnych przedmiotów:

Przedmioty humanistyczne:

- Poznawanie treści obszerniejszych lektur poprzez oglądanie filmów.
- Rozdzielenie materiału na mniejsze jednostki.
- Wydłużanie czasu na przeczytanie lektury.
- Pomaganie podczas wypowiedzi ustnych w doborze słownictwa.
- Utrwalanie zdobytych wiadomości i umiejętności poprzez częste powtarzanie i przypominanie.
- Ograniczenie tekstów do pisania i czytania do niezbędnego minimum.
- Ocenianie prac pisemnych bardziej liberalnie pod względem ortograficznym i językowym.
- Odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego.
- Tworzenie atmosfery życzliwości i bezpieczeństwa.

Przedmioty ścisłe:

- Podczas sprawdzianów, rozwiązywanie zadania z treścią przedstawioną lub wzbogaconą graficznie.

- Rozwiązuje zadania z danymi będącymi liczbami w zapisie dziesiętnym.
- Dłuższy czas na opanowanie nowej umiejętności.
- Częste odwoływanie do konkretów.
- Ocenianie toku rozumowania , nawet jeśli ostateczny wynik zadania jest błędny.
- Wyćwiczenie schematów działań.
- Wyćwiczenie schematów łączenia słów kluczowych z działaniami matematycznymi.
- Stosowanie pomocy wizualnych.
- Ćwiczenie umiejętności prawidłowego odczytywania zadań tekstowych, udzielanie dodatkowych wskazówek naprowadzających.
- Ocenie nie podlegają precyzja i estetyka rysunków i konstrukcji geometrycznych.

Przedmioty przyrodnicze

- Praca z mapą – prawidłowe odczytywanie i interpretowanie informacji.
- Pomoc w nabywaniu funkcji wykonawczych, takich jak umiejętności organizacyjne i uczenia się.
- Stosowanie modelu edukacji opartej na doświadczeniu, informacje słowne poprzedzone testem pisany lub obrazem.
- Przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny.

Wychowanie fizyczne

- Wykonywanie ćwiczeń o charakterze ogólnorozwojowym.
- podstawą oceny są: zaangażowanie frekwencja i przygotowanie do zajęć.

Na podstawie:

1. Cybulska R., Pomorska K., Dryjańska J., Gotlin K., Pyzikiewicz A., (2016) Uczeń z Zespołem Aspergera w szkole ogólnodostępnej, Warszawa: ORE
2. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) w przedszkolu, szkole i placówce oświatowej– na czym polega rzeczywiste wspieranie uczniów z różnymi dysfunkcjami i dostosowanie dla nich wymagań edukacyjnych ? Wydział Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych ORE Jolanta Rafał-Łuniewska
3. https://pedagog szkolny.pl/viewpage.php?page_id=185

Opr.

Zespół SCWEW Kraków– Beata Szczęśniak